

15

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. Μαν. Δι 80/1940

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ
ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΩΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκ. 1969 / Φεβρ. 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... *Μυρρίκη*....
 (παλαιότερον ονομα: *Κ.Ο.ΤΕΑΔΗΣ*...), Ἐπαρχίας *φιν. γηγενές*
 Νομοῦ *Σερρών*.....
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *διαιρήσα-*
δας...*Μαργαρίτης*.. ἐπάγγελμα *διδούσας*.....
 Ταχυδρομική διεύθυνσις *Μυρρίκη*, *Ροδοπίου*, *Σερρών*
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον... 5.....
3. Ἀπό ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) ονομα καὶ ἐπώνυμον *Σ. φ. Ε. Γ. Κ. Α. Β. Σ.* *Νικόλαος*

 ἡλικία... 87..... γραμματικαὶ γνῶσεις..... *Δημοκτισμός*..
 τόπος καταγωγῆς *Μυρρίκη*....
Σερρών.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΩΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωριζόντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκὴν ποιμνίων ; *Διέ. πεδιναί. περιοχαί. διοικητικά.*
Διέ. μηλορειναί. διοικητικά. ποιμνία. ποιμνιών......
 'Υπηρχον αὕται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; *εχινηράκια... κυριαρχαί.*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἴδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ἐλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονάς κλπ.
?Ανθρώκοι. ελλ. ξένοις. χωρικούς......
- 3) 'Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; *Ν. Α.*.....

- β'. 1) Οι κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Γεωργίαν... μαί. τι για τη ραφιάν.

- 2) Οι τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ..? O X.

- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκλητον τὴν οἰκογένειάν των ;

Διν. ψηφιρον. Σε φιμούχοι.

- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ...

- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;)

- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργαται : ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερισματικὸν ἀλώνισμα, τὸν τρυγατὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποὺ προήρχοντο οὗτοι ἡσαν αὐθέρες μόνον ἢ καὶ γυναικες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον· ήμεροισθιαν εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο;

- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποὺ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἔργασίας ; ..? *Αθλοφόροι. εξ. ιδιαίτερα. μαί.*

. γέργα. 6.105.

- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἔργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιαστές), πραματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ;

O X.

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκὴν κόπρον
(βιῶν, αἴγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
μᾶς μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲν κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

2. Ε.Π.Ι.Κ. οὐ.κοπο. . . . φ.τ. . . . κοπριό. (ξοπρό)

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον
σας; 1950.-51.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργι-
καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; 1922.

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Εἰς ποιὰ κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκευάζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ απὸ ποῦ ἐγένετο ἢ προμή-
θεῖα αὐτοῦ? Καρνιβαλικό. . . . Σο. λονδ. φ.τερο.
Ε.Π.Ρ.απον. επρομηδενδύτικις σ. μάλιστο. γε. βαίλου-
καρόπη. ? Ε.Κ.απαε.εναδε. αι.ο, χωρικάς . . . ειδηρογρω?

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου
σιδηροῦ ἄροτρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν
αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. . . .

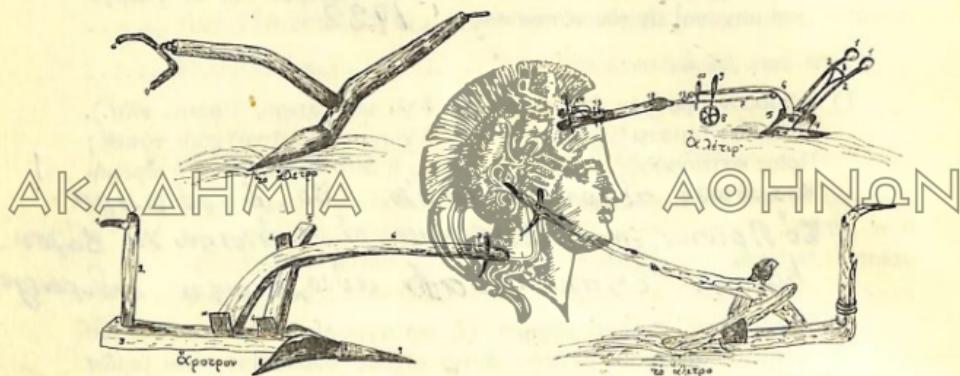
1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε είναι ἐν χρήσει;) 1936

- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1930., γεινέ. 20. φ.τ. γ.ν.α. . . .

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) 1948.....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ 1930.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ξύλινον ἄροτρον Ο.Ι. ? / ΔΙΟΣ... οτ... γεωργος,
μερικοί... δέ... εἴκοσ... αποκρύψει... μωρόν -
δινόσαρο. Βρός. γουντο.
-
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὁνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

⁽¹⁾ Εὰν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Έαν ύπάρχουν διαφοράι, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ δὲ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἥτο (ἢ εἰναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιθόδια, κήποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἡ λυνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνὶ (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἰναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.

...*Exhortationis*....*αὐτοῖς*....*κέντρος*....*κίνησις*
...*δια*....*διάνυστην*....*εἰς διάνυστην*....*ἀρροτρίδοκεν*.

Σχήμα επάργυ

- 5) Ποιον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

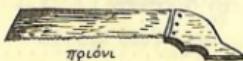
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

6) Ήτο (τι είναι) κατεσκευασμένη έκ ξύλου ή σιδήρου, η ~~εκ~~ ξύλου.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἄριδι, ἄρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

• የዕራብ ማጠቃለው... ይ... ማንኛዬ... አነጻ ጥያቄ-
• ጉዳዎች...

ΤΟΛΟΥ

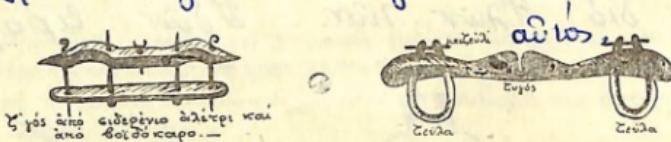

三〇一〇

PLV. n. Eudorcas (æteræst)

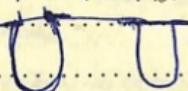
- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος, *Βόες.. καὶ ἄλλα...*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο ζῷα ἢ ἕν; *δύο...*
- 9) Διά τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἢ το (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Τέλος.. ζευγάρισμα... ὁ ζυγός...*

Σχεδιάστε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν), καὶ δυνομάστε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἑξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). *? Εχρησιμοποιοῦντο... ὁ ζυγός...*

- 10) Σχεδιάστε ιδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὅποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάστε αὐτόν).

- 12) 'Απὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου;

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευὴν,
τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποιος ωργωνε πταλαιότερον (ή στήμερον); 1) ἄνδρας (δικαιοκράτης τοῦ ἀγροῦ ή ἄλλος), 2) γυναίκα, 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποιά είναι αντιθετικά τού τοπον σας.

τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλοι). 2) γυναικεῖον πατέρες. Σημειώσατε ποιά
η αυτήθεα εἰς τούς τόπους σας.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομέρως, πώς γίνεται πό τό ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ή τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τό ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἴ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

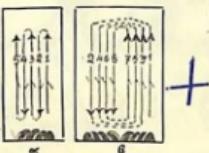
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὅργωμα μὲ σχοινί, τοῦ δποίου τὰ ὄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἀλλως : (Περιγραφὴ καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

Μ.Ε. εχοτινί... 80. αποστολή... ? Εις... δεδη... εις. τα
κεφαλαιά... εις. την... από. τον. γιν. συ.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς έγίνετο παλαιότερον (έπιστης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
-
.....

ἡ δργώνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Οργώνεται περιφερειακῶς, β. σανιδια...

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν δργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος δργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ δργωμα τοῦ ἀγροῦ ἔγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἡ σποριές, γτάμες, στασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); ... *Εγίνεται εἰς σπορές, σιταρίδες, αι σπορές ονομάζονται σανιδια λ. ησανιδια.*
-

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακιάν;

Νε... αὐλακιά.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκοπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄρτοτρον;
- Εἰς σύκη σπεριάνθησο... οὐ.*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἴδη δργώματος (ἀροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑπίκτην: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. *εχτηρίζειν... δύο... θύμη... σανιδια... πυκνό... πανί... δρός... (βαρύτησια).*
-

Εις ποια δργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. *Εἰς αὐτὸν σπορὰν φυκανος*
καπνοῦ. μαϊ καδοφητοῦ.

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγίνοντο (ἢ
γίνονται) καὶ, πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (όνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Ἐγγίκοντο. φέρεις. Εξεργάσια. θέρινη. Καλλουργία. διβόλισμα.*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε ὅμοιως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ φυτεύματος κηπευτικῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν αιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....
Ἐπὶ έτος.
- 4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβιστίου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν; *Δια διατριαχάνων ἀριθμόν τον. 3-4, ἀρρενίων.*

- 5) Ποια ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκινον εἰς αὐτὸν περιέχεται δ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβάνομενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ... *Ἐγγίκοντο. γ.*
επορά. μεταστρεψι. δισάκινον. δισάκινον. μεταστρεψι.

- β) Μὲ ποια γεωργικά ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (δργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλου τρόπον;

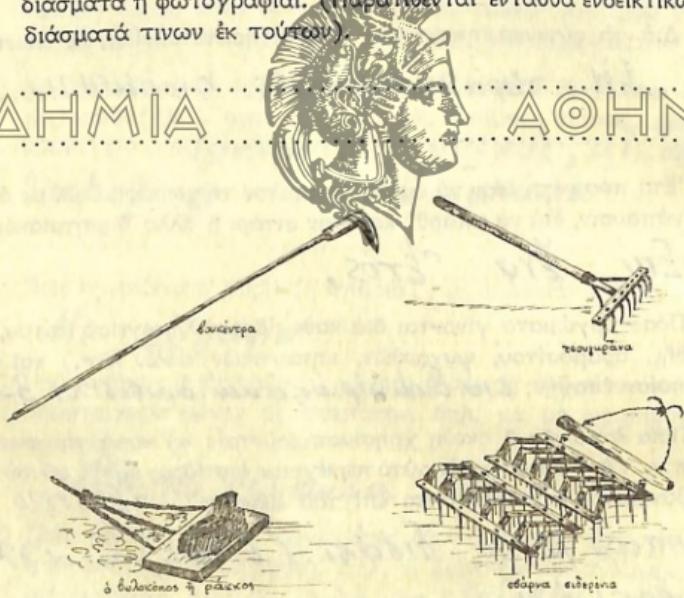
*Μὲ... κάρβουνο (Βουκέντρα ναι· γύρωσ).
εχένγενετρα (ξυνετρι').*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὅργωμα ίσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Γίνεται..... σ. φόρμισμα.*

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωμα (μὲ σκάλιδα, τσαπὶ κ.ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὧν ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

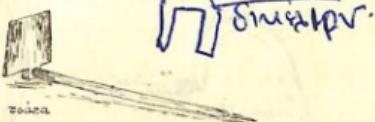
ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα. τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου π.χ. δικασμάς, ἢ τσάπτα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ίχνογράφημα (ἢ φωτογραφίαν)

6.6.όπα... οψιδοβιοφόρο, δικτερια... θέα. γρ.
νούρ. βατα... τάν. εινήθων... εργαζόμενον.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὅργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ως καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἔκτελοῦν

- 7) Ποῖα χωράφια ἔκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν δσπρίων. Πῶς ἐγίνετο η σπορά καὶ τὴ καλλιέργεια ἔκάστου εἰδούς.

- 8) Ποῖα χωράφια ἔκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζῷων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ...*Π.Ο.ΤΙ.Ε.Τ.Ι.Σ.Τ.Ι.*...

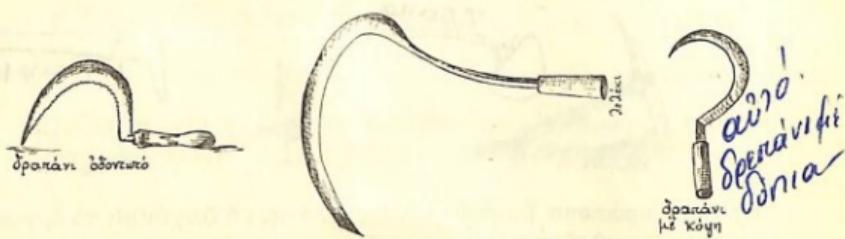
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ στήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμῆλων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασίες (βραγιγίες) καὶ ὄλλως. ...*Δέρ... φυτεύονται... γεωμῆλοι.*...

B'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a.' Έργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἔργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Ἐὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔρχαλεῖα ἢ γὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

....
αὐτόν... εἰδος... της δρεπανιού που οι δρεπανιού... δρεπανιού...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΑΟΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μ.Ε. Κ.Ο.Σ.Α.,

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἦτο δύμαλή ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

....
αὐτή... η... λεπίς... τοῦ... δρεπανιοῦ.

....
αὐτή... λεπίς... τοῦ... δρεπανιοῦ.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἢ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ο σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

....
αὐτή... λεπίς... τοῦ... δρεπανιοῦ... σιδηροῦ... σκελετοῦ.

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἔργα λεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... διδυροσυρεφος. (Ντεμιεργήμης).
- 6) Ὡτὸ παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δῆλο. δι' ἐκριζώσεως καὶ δῦχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν πὶ δόσπριών (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβίθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.) ... οχι.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς πιοῖν ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτέρον μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. ... ο, 20. μήποτε πέραι πειν.

- 2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... Νταλαΐς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ **ΑΘΗΝΩΝ**

- 3) Ποὺ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξιές, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... οι... ι.δι.οι... οι... θ.ερισταί..

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὅμοι; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς). Σ.ταυρωτ.α.γ.διοτο - θειοτ.ο... ἀνά. γένεσις. α.χειροβ.ά. (χειρές), οικό. ιστό. γ.δι.πν. δεριερά.

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα; Πολλαχοῦ καλοῦνται ὀγκαλιές. Θεριάνα (δίμάνια).

γ.' Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; "Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπόν ἀπὸ ἄλλον τόπου καὶ ποίον;

Θερισταί... ἄνδρες καὶ γυναῖκες
παραγωγή.

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' αποκοπὴν (ξεκοπῆς). Παία ἦτο ἡ ἀποιθῆσις χρῆμα τῇ εἰς εἶδος; Το ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ φαγητοῦ; (Παραθέσατε μὲν τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὄνοματολογίαν).

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ίδιά τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; Ἐπίστης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἔργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση των);

Δὲν... → έχρησιμοτοισυν... δύδεν.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;
Γένεται... διεριθμός... νὰ... ἀρχίσῃ... Μίν. Δεκτέρ. δ. ἀπαρευτικής

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. . . . O. XI. . . .

.....
.....
.....

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, πρωτοῦ τελειώσουν, ἀφήνοντες εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἴς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸς σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαι, τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

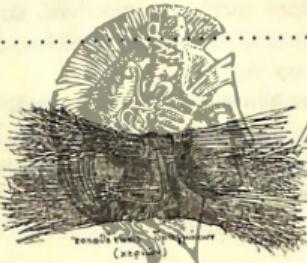
Περιγράψατε λεπτομερώς στου υπόρχει σχετικόν τη ἄλλο τι
ἔθισιν. ΑΘΗΝΑ.....
...Αν. μπαρέκι εκείνων Έδηκαν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΩΗΝΩΝ

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μῆτης ἔπειτε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; ... 3. **Ἐργαζόμενοι.** Καὶ τὸν αὐτὸν ημέραν... μαζί μὲν οἱ διάνοι... σεμνών.

2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές; Πῶς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δεσμὸν τῶν δεματιῶν μήπως ἔχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὡρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγρου; Πόρσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο; **6.9.**

Σερβία... οντότητα μέχρι σήμερα... Η Ελλάς από την Ελληνική
Δημοκρατία, δηλαδή, διά της της Ελληνικής Δημοκρατίας, είναι έτοιμη
είτε για την παρασταση, είτε για την παραπομπή.....

ε. Συγκομιδή τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πότε ἡρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Δέν... εἰς τὴν οἰκίαν... σὺνεισελθεῖν
οὐ πατέειν.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ή γίνεται) η ἔξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν.....

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ή διατροφὴ τῶν ζώων κατά τὸν σεμιδῶνα μὲ δηρά, χόρτος (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Εάν ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο η καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ η φυλαξίς αὐτοῦ? Εγνησίγνωστον
διατραφὴν διατίθεται τούτῳ. Βίκος
κούνιος διατίθεται γύρανεις, εγκέριον εἰς τοὺς θύρους,
ηδὲ φρίσεις αὐτοῦ οὐσίαν επικεντρώνει.

Επικ.

- 2) Πότε ἐθερίζετο δ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσον κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ή φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν δινοματολογίαν, ώς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) κιόσι

Γ'. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- a.' 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

δυνέεται τοῦτο εἰς τὸ αἴθριον.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος ὃπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεματία. Εἰς τινας τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν: "Υπῆρχε καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως" τρόπος τοποθετήσεως.

τρόπος τοποθετήσεως εἰς σωρόν.

- 3) "Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

μάζα

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

εξω τοῦ χωρίου εἰς αὐλήν

αὐλήν εἰς αὐλήν

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐάν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

.....
Εἰδ. 5. αετος.....ερε.....κα'.....αἴ. αί. πον.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

.....
Αρχ. περι. πας.....20. Ιουνίου.....Έγ. 15.. Αύγ. περιου.

- 7) Εἰδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπτεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπτεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχεδίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Το... Ειδος.. Του.. Σάλων

.....
δρα.... καθ. αρά. γανον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλόνι ἔκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ (π.χ. τοῦ χωματάλωνου)· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γυμρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθέως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ὀχύρων)

.....
εξ. των. χώρων, τι. ενταχεία. έθριγμο. γαίζω-
δια. δια'. εδ. μίνω. εκτινέσων. (Κίζηρα).

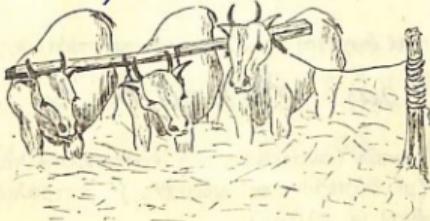
- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὡρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

.....
λιν... Δευτέραν.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τὸν δικαιάνα? Θωτοδέσιον πόσο, γηράνα. ματάτοθ-
πον. νότο... έθ. οιδία καὶ... γανόντας... σάσ, ωκη-
ρώνας, τέρ? οἴης... τῆς θειούτερος... τοῦ οἰδιανοῦ...

- 11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποι-
ήσεως ζῷων (βοῶν, ἵππων, κλπ.).

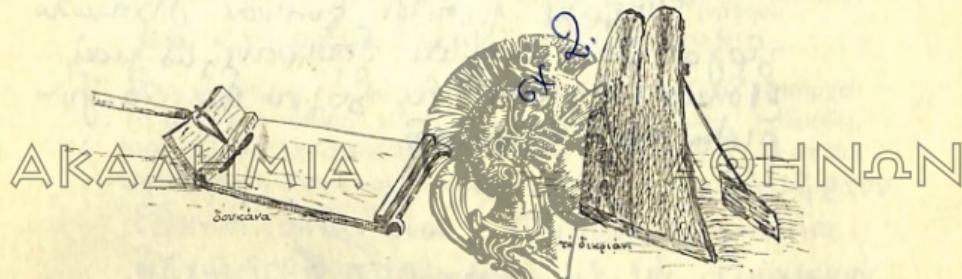
α) Ἀλώνισμα πρὸς διχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομενῶν ζῷων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ διπλίνος στῦλος, ὑψούς δύο μέτρων (κατόπινενος στηγέρος,
στρούλωμάς, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὅποιου ἔξαρτων-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ σινωτέρω σχεδίαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῷα, ώστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κάθουν τὰ στάχυα.....

Τὸν ἀγρινοῖσα...? ἐκτιντο... μὲν δοξάνι... μαί...
Τὸν μὲν... δέν... γέναν. δεκίνα..., ἀλλά... τάκαδομηρ-
εε... ἀ... ὁμογένεια...

- β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῷα; (Εἰς τίνος τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες,
αἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῷων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῷα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν
λαιμὸν ἑκάστου ζῷου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἄκομη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικάς φωτογραφίας ή ίχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρή ἐπιμήκης σανις εἰς ἐν τεμάχιον ἡ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων. ἡ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔξευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὗτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

- 8) Άπο ποίαν ὡραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διά νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ;.....

Τὸ ἀλώνισμα... ἀρχίζει... περί... μὲν... γηρ.
πρωινήν... παύει... 61ομιλατά... περί... μέν...
5ην... ἀποργυρισαμένη.

- 12) Ποία ὅλλα ἀλωνιστικά ἔργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὁδογραφτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): Κινητό χέρι τοι σύνοινον... δίχαλινον
γέραδεῖν... θορίαν... δουκράνιον... μαί...
εἰδησόν... φριάρι... τὴν δύναμον... μέρον... τὸ... γέραδεῖν...
οικέμα... πού... σύνοινον.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΑΘΗΝΩΝ

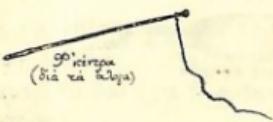

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἔρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ὅκπους στόχους; Οσούς... τεῦ... λιῶν... στοιχεῶν... γρεύειν... οπισθίων... λίβη... αλώνια... ταύχρων... μαί... πέτρα... μητρός.

- 14) Ήτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῴων; ('Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι' ὅλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἢ κατασκευή τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).

1,30. έως 1,70.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) φίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. *Μια.. 67ρώντες... οχτώντες.. τέλος.. ἡμέρων.. τέλος.. έπειτα?.. έδιδε.. παρπάν.. οπίο.. 500.. έως.. 1000 θεραπέδες.*

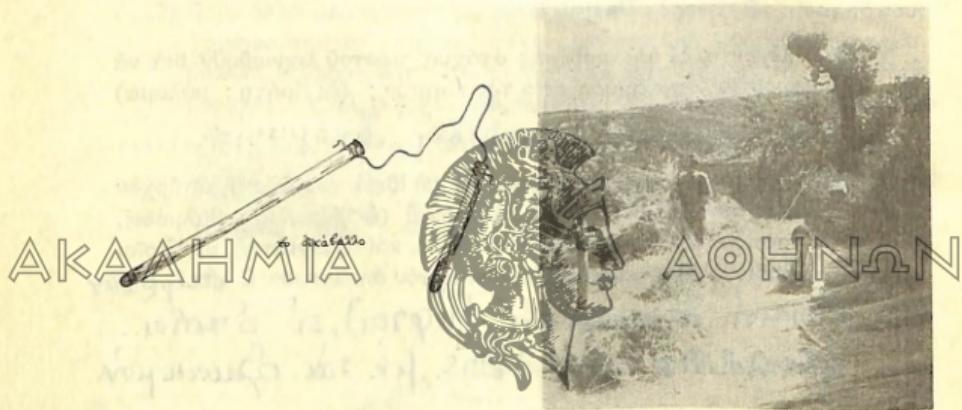
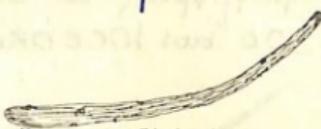
- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)
- Δέν.. λίπη.. ρ.χ.εν.. δ.εχωειαν.. ἀναμαξία..*

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν: ὁ ἕδιος ὁ γεωργός μὲν ἴδικά του ζῷα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αἴτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τειοπάνηδες) καλούμενοι ἀλωναραῖτοι καὶ ὄγωνάτεροι, μὲν δποῖσι εἰχον βρδιά ἢ αλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν *ελιπη.. ρ.χ.ον.. εἰδικατ.. ἀλωνισταί (μυκητοί), το.. δποῖσι.. θέραπευσην.. πατο?.. έρεσ.. μέ.. ιστ.. σματισμόν.*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῷα καὶ μὲν ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲν ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
- οχι..*

- 19) 'Ο κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκεύαζετο πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποιὸν τὸ σχῆμά του;
- ✓*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.). *Ἁγ. χρ. γιαν. λον. νόστρα νον? εφι—
 ν. γιο. . . διά. ιο. απλώνιεις τοι. γιαν. β. εβδομήν, φανεριώ,*
Γαργ.

“Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; ’Ανελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὗτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; ... *Νόστρον... Αγ. Σων. Αγ. Σων. μεδ. αν. ιηροφανείας.*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 ’Εγίνετο τοῦτο ἀπ’ εύθειας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δῆλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτουτες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

.Λ.ΕΚΟ.ΠΑΝΙ.ΣΟΝ.. μ.ά.ν.α.ν.. Π.ά.. θ.ε.π.ρ.ι.α.. ν.α.ί.γ.
.Π.Α.Ρ.Α.Χ.Γ.Η.. δ.η.ο.. μ.ι.μ.ρ.δ.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποια ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδίκα δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἔργασίας ;

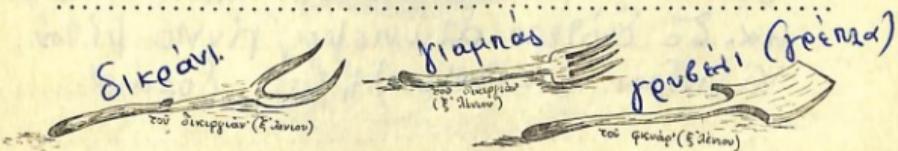
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) 1934. > 1 Δι. Αγ. Ν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοίμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αίτωλίξ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποιὸν ἔργαλείον σωρεύεται
τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην :
θρινάκι, εἰς Αίτωλίσαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ ; δικιργιάνι)
καὶ ποιὸν τὸ σχῆμα αὐτοῦ.... ? Σ.ε.χ.ν.ο.. Α.α.μ.ι.α.....

Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο... **Ο. οὐχιματισθέντες**
βωροί. Ἐχει... οὐχιματισθέντες... επερογρυπόν... μαί... μετάποτο
.Αἰχνισθέντες, τοποθετεῖσθαι... το? αὐτῷ... Είναι ειδηρού
τανατική μετανοία (μαχαίρι μετανοία), μετανοήστε πον... νά
είναι... Ο. οὐχιματισθέντες... ειδηρούς ουδέποτε...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

Είναι... το? Εργαλείον... πωρόλιπάκει. ΕΙΣ. το.
οὐχιματισθέντες... μαί... μετάποτο... μετανοία.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει)· στιθρας, γυναικα· ειδικός λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ ;
Καὶ οἱ θηρας. μαί. μετανοία.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἴς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπός ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νά γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νά ἀποφλοιωθῇ ὁ σῆτος κλπ ;
Τὰ γέραπομφίναντα... οιάχνα. ματσού. ποι. μόζει-
αν. το. δεύτερο. ἀλώνισμα. μίνιλο. μί. τον.
κίδηνθρον... (κιδηνθρο). μί. μι. δοκάνη.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; ('Εν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συνθίζεται τοῦτο . . .

..Αἰα. Γά. Σιγμόν.

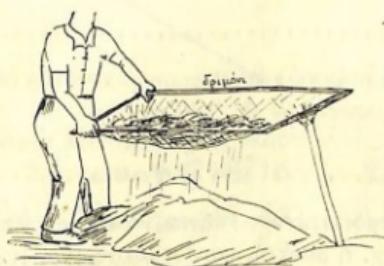
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα, πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; **Δ.Ι.Δ.**
ταῦ... Δρ. ε. μονί. βραχίσ. (κοσκίδημα. ή. ἀραιό
κόσκινο. (δρεκόν)) . . .

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπὸ μακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν ύλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; τῇ δι' αλλῶν μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ δόπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὄλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἣ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν).

Θέμα... κόσκινα. Τὸ γράμμα... οὐαφ. αγαρικού. δρεπόνι
ξεχωρίζει. Ήδη... χωνδρά... 6 κουτιά. δια. μηνί. ἀσπασίων
τικήνα. (Κόσκινα). Απότομό... 6.7 αρι. Τὸ θεύλερον
αφανισθεῖται. Ηρός κινητό, μέ. Ρυκενές γεύπεδο. Διάλ.
γ. οικ. Καθαρισμόν... Ιαν. 6.12 αριστού. Απότομό... 6. χώματος.

7) "Οταν ἔτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπός σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

Ο καρπός... εχγματεύεται
εἰς 6. ωρὸν. μ. ἡ χώντρη... ξυλίνων... οινάρι, χαράσσεται...
γουρτεύεται... σωρού... 6. ωραῖος. μελισσοποιεῖται...
τοι... τὸ... εργαλεῖον γεύεται... τῆς κορυφῆς...

8) "Αλλαζεθείται μακριά προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπός (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'. 1) Ποῖοις δοφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο δεκατιστής εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς δύκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ίχνο-
γράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας)....?
Εχανείκο-
ποιεῖτο... το... ενίκιττο... μποτζίσιον... χωρ-
.τημόντος... 12. οντάδυνι... ?εδιδυτο... τις... νό
.φάνιντ... νό... αλανιατικό.

2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο είς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυρτιάτικο,

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ὁ καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποια δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) **?εταιρείατο... θάλασσα... καραϊκεύειναν. Χώρων.**
τὰ δεμπάρια -

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; > Εγινο.. και... αποδημεων
εις.... ειδικην... γατουληκυν... αληφαντα.....

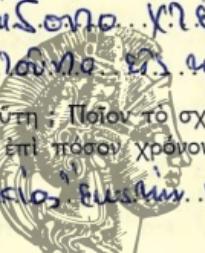
- 5) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) ή διαλογή τοῦ σπόρου. Κατά τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπό τοὺς καλυτέρους στάχυς ἡ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;

Μ.γιοι.. ιδι.. διτινι.εμα.

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ή διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἡ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὄπιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἡ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

? Ειαλαε κεω αλιστρο. χ? εν.ιο... ειπε.ειάχνα.
μαι..? εισαποθε.ιουν.ιο. ει.ει.. θε.ραν.και.ο.κρια.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ σύτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα της ποῦ φυλάσσεται.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΝ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ υπαιθρόν. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ιούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αύγουστου κλπ.)

Τὰ. βριαδν.. και.. γιπακρ.βο.

Εις ποίας ἡμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; ..Την.κυριακήν.ιο.βριαδν.. εις.γάλα.αειλίδης.λιν.τικιών..
μαί.ειδ.λά.εισαραδρόβι.ιοι.ιου.χωρίσια...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

Φωτιά.....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;....

Παιδία.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.

Τά κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποιον μέρος ; ..Τά βυλεύονται.....
ποιό..να..Γοργόνια..τρό..μην. Ταΐσκρια.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Ποινά παιδιά..μαζί...πυράνουν..εἰς..εδηνούς
τόπους..και..μαζεύουν..ξύρι..κύρια..(μαλα-
βίκες). και..να..εγκεντρώνουν..εἰς μήν. αὐτήν
ΑΚΑΔΗΜΙΑ.....ΛΕΩΝ.....ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιαί αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπου διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, έστορια, σματα, κρότοι, θόρυβος,
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα Η.Θ.των..τανάβουν.γιν
φωτιά...οἱ..νέοι....φωγάδουν.εἰς.τούς..μέρα-
αντέρους...Μέρε.ε..παντού...ψιλοί..
Να..πάρη..τούς.ψιλούς..επανούς (δ.Θέος)
διά..να..μνηθεῖν.διό.νις..διδάχην.εἴτε.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Πηδοῦν..διάτο..τύ..φωτιά..να..παιδιά. ή
τύ..νερε.έν..λέγοντος.τοια.Μέρε.πον-
τον...ψιλοί.....

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αύτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) δόμοιώματα· π.χ. κατά τὸ Πάσχα δόμοιώματα
τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

